

Bestyrelsen og direktionen for
Andelskassen Oikos

31. januar 2019

J.nr. 6250-0268

Fastsættelse af solvenskrav og dispositionsbe- grænsende foranstaltninger

Finanstilsynets afgørelse og klagevejledning

Finanstilsynet har i november 2018 været på inspektion i Andelskassen Oikos. Andelskassen har pr. 30. september 2018 en solvens på 13,2 pct. og kernekapitalprocenten er 12,4 pct. Heri er foretaget en korrektion på 338 t. kr. for, at andelskassen havde indregnet et kapitalinstrument, der ikke lever op til kravene for indregning. Andelskassen opfylder dermed kravene om en solvens på minimum 8 pct. og kernekapital på 6 pct. Andelskassens kapitalgrundlag er opgjort til 8.349 t. kr., og andelskassen opfylder dermed ligeledes andelskassens minimumskapitalkrav på 1.858 t. kr.

Finanstilsynet kan i forbindelse med den afholdte inspektion i andelskassen konstatere, at andelskassens solvensbehov skal øges på en række områder. Andelskassen skal forøge tillægget for store kunder med finansielle problemer fra 0,3 til 3 procent af de risikovægtede eksponeringer. Det skyldes i væsentligt omfang, at andelskassen har to store misligholdte eksponeringer, hvor andelskassen ikke har foretaget tiltag til at effektuere sikkerhederne. Andelskassen skal foretage en nedskrivningsberegning i henhold til IFRS 9 på disse engagementer. Et nedskrivningsbehov på baggrund af nedskrivningsberegningen vil reducere kapitalgrundlaget, men vil samtidig reducere solvensbehovet.

Derudover forøges andelskassens tillæg for indtjening fra 0,1 procent til 0,5 procent af de risikovægtede eksponeringer på baggrund af andelskassens lave basisindtjening. Andelskassen fik efter seneste inspektion et tillæg for operationelle risici svarende til 1,2 procent af de risikovægtede eksponeringer. Dette tillæg har andelskassen efterfølgende fjernet igen. Den nuværende inspektion viser, at der som følge af de fortsatte styringsmæssige mangler ikke er mulighed for at fjerne eller reducere tillægget.

Andelskassens solvensbehov er opgjort til 13,8 pct. Andelskassens solvens på 13,2 pct. er dermed lavere end førnævnte individuelle solvensbehov. Finanstilsynet skal dermed i medfør af § 124, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed fastsætte et solvenskrav på 13,8 pct. svarende til et tilstrækkeligt kapitalgrundlag på ca. 8.739 t. kr.

FINANSTILSYNET
Århusgade 110
2100 København Ø

Tlf. 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr. 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Finanstilsynet **påbyder** derfor i medfør af § 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed andelskassen at foretage de nødvendige foranstaltninger for at overholde forannævnte solvenskrav. Finanstilsynet **påbyder** også i medfør af § 225, stk. 2, andelskassen senest **den 18. februar 2019, kl. 9.00** at indsende en genoprettelsesplan til Finanstilsynet. Genoprettelsesplanen skal indeholde en beskrivelse af de tiltag, som andelskassen vil gennemføre for at bringe den faktiske solvens op over det individuelle solvenskrav inden for en kortere periode.

Tiltagene skal være detaljeret beskrevet med forventet tidshorizont, forventet effekt samt sandsynlighed for, at de kan gennemføres. Endvidere skal andelskassen have gjort sig klart, om de enkelte tiltag kan gennemføres af andelskassen alene, eller om andelskassen er afhængig af eksterne parter for gennemførelsen.

Genoprettelsesplanen bør som minimum indeholde andelskassens overvejelser i relation til følgende instrumenter, forstået som at andelskassen skal have forholdt sig til muligheden og have begrundet et evt. fravalg:

- Fusion
- Tilførsel af egenkapital
- Tilførsel af ansvarlig kapital
- Reduktion af de risikovægtede aktiver, herunder salg af værdipapirer mv.
- Frasalg af forretningsområder eller dele af udlån
- Reduktion af fradrag i basiskapitalen

Andelskassen **påbydes** endvidere ikke at udbetale udbytte eller renter til andelskassens allerede udstedte kapitalgrundlagselementer, dvs. andelskapital og supplerende kapital i det omfang dette ikke medfører misligholdelse af låneaftaler.

Endelig **påbydes** andelskassen ikke at påtage sig væsentlige nye risici. Dette påbud medfører, at andelskassen samlet set ikke kan øge sine udlån opgjort ved den samlede risikoeksponering i forhold til 30. september 2018, dog således at andelskassen med henblik på at gennemføre den praktiske drift meddeles et styringsrum, der indebærer, at den samlede risikoeksponering kan afvige med indtil 5 pct. Andelskassen skal månedligt indsende opgørelser over den samlede risikoeksponering til Finanstilsynet.

Påbuddene meddeles med øjeblikkelig virkning. Påbuddene bortfalder, når andelskassen opfylder det individuelle solvenskrav.

Det retlige grundlag for Finanstilsynets afgørelser fremgår af bilag 1.

Finanstilsynets afgørelse kan, senest 4 uger efter at afgørelsen er modtaget, indbringes for Erhvervsankenævnet pr. e-mail til adressen ean@naevnenes-hus.dk eller pr. post til Erhvervsankenævnet Toldboden 2 8800 Viborg, tlf. 72 40 56 00, jf. § 372, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed.

Det følger af § 7 i bekendtgørelse om Erhvervsministeriets Erhvervsankenævn, at det er forbundet med et gebyr på 4.000 kr. at klage til Erhvervsankenævnet. Ved klager over forhold, der ikke vedrører klagerens aktuelle eller fremtidige erhvervsforhold, er gebyret dog 2.000 kr. Efter § 15, stk. 4, i nævnte bekendtgørelse, kan nævnet eller formanden på dets vegne træffe bestemmelse om hel eller delvis tilbagebetaling af det indbetalte gebyr, hvis der gives klageren helt eller delvist medhold. Gebyret tilbagebetales, hvis klagen afvises.

Denne afgørelse er truffet af Finanstilsynet som en uopsættelig sag, efter forelæggelse for Finanstilsynets bestyrelse, jf. § 345 i lov om finansiel virksomhed. Sagen er behandlet af formanden for Finanstilsynets bestyrelse efter hasteproceduren i § 16, stk. 1, i bekendtgørelse om forretningsorden for bestyrelsen for Finanstilsynet.

Dette brev sendes i kopi til andelskassens revision.

Høring

Andelskassen fik fredag den 25. januar 2019 afgørelsen i høring med frist til mandag den 28. januar 2019 kl. 16.00.

Andelskassen sendte høringssvar den 27. januar 2019, hvilket gav anledning til en yderligere dialog mellem Finanstilsynet og andelskassen om opgørelsen af tillæggene til solvensbehovet.

Det er andelskassens synspunkt, at sikkerhederne bør lægges til grund ved opgørelse af solvensbehovet. Finanstilsynet fastholder dog, at der ved en forsigtig opgørelse af solvensbehovet ikke kan medregnes sikkerhederne i de pågældende eksponeringer.

Jesper Berg
direktør

Anne-Sofie Reng Japhetson
kontorchef

BILAG 1

Retligt grundlag

Det fremgår af § 124, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, at pengeinstitutters bestyrelse og direktion skal sikre, at instituttet har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag og råder over interne procedurer til risikomåling og risikostyring til løbende vurdering og opretholdelse af et kapitalgrundlag af en størrelse, type og fordeling, som er passende til at dække instituttets risici. Disse procedurer skal underkastes regelmæssig intern kontrol for at sikre, at de vedbliver at være fyldestgørende og stå i rimeligt forhold til arten, omfanget og kompleksiteten af instituttets virksomhed.

Af § 225, stk. 1, fremgår bl.a., at såfremt et pengeinstitut ikke opfylder kapitalkravene i art. 92, stk. 1, og art. 93 i CRR samt § 124, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed, og instituttet ikke inden for en af Finanstilsynet fastsat frist har tilvejebragt den foreskrevne kapital, skal Finanstilsynet inddrage pengeinstituttets tilladelse, jf. dog § 225, stk. 2, som omtales nedenfor.

Det fremgår af § 124, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed, at Finanstilsynet kan individuelt fastsætte et højere krav til kapitalgrundlaget i form af et tillæg til kapitalgrundlagskravet, der fremgår af artikel 92, stk. 1, litra c, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber. Dette individuelle solvenskrav er udtryk for Finanstilsynets vurdering af instituttets tilstrækkelige kapitalgrundlag i procent af den samlede risikoeksponering. Finanstilsynet kan endvidere stille krav til, hvilken type kapital der kan anvendes til opfyldelse af det individuelle solvenskrav.

Det fremgår blandt andet af bemærkningerne til § 124, stk. 3, i lov nr. 268 af 25. marts 2014 (L 133), at *"På baggrund af forslaget om at opretholde kravet om at institutterne skal opgøre et individuelt solvensbehov foreslås det endvidere i stk. 3, at opretholde Finanstilsynets mulighed for individuelt at fastsætte et højere krav til kapitalgrundlaget i form af et solvenskrav end det kapitalgrundlagskrav, der fremgår af artikel 92, stk. 1, litra c, i CRR. Kravet, der fortsat benævnes »solvenskrav«, er udtryk for Finanstilsynets vurdering af instituttets tilstrækkelige kapitalgrundlag i procent af den samlede risikoeksponering. Når Finanstilsynet fastsætter et individuelt solvenskrav fastsættes en procentsats. Det foreslås samtidig, at bevare Finanstilsynets mulighed for at stille krav til hvilken type kapital, der kan anvendes til opfyldelse af solvenskravet. Det betyder, at Finanstilsynet som hidtil foretager en konkret og individuel vurdering af det enkelte instituts forhold. Udgangspunktet vil være, at Finanstilsynet vil stille krav om, at den del af solvenskravet, der overstiger kravene i artikel 92, stk. 1, skal opfyldes med egentlig kernekapital (CET1), dvs. aktiekapital, andelskapital eller garantkapital (»going concern«-kapital), idet formålet med kravet er at sikre, at instituttet bedre kan fortsætte sine*

aktiviteter på trods af yderligere tab. Anden ansvarlig kapital, som enten automatisk konverteres til egenkapital eller nedskrives (permanent eller midlertidigt) ved brud på solvensbehovet eller ved brud på et passende niveau af egentlig kernekapital, vil også kunne komme i betragtning. Med forslaget til § 124, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed, gennemføres artikel 104, stk. 1, litra a, i CRD IV. Det indebærer, at direktivets mulighed for at stille større kapitalgrundlagskrav gennemføres i stk. 3. I fastsættelsen af kapitalkravet skal bl.a. indgå risiko for overdreven gearing, jf. bemærkninger til § 124, stk. 1.”

Konsekvenserne af en overtrædelse af det individuelle solvensbehov, hvor instituttet dog fortsat opfylder kapitalgrundlagskravet, fremgår af § 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed. I henhold til § 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed skal et pengeinstitut, der opfylder kapitalgrundlagskravet efter artikel 92, stk. 1, og minimumskapitalkravet i artikel 93 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber, men ikke opfylder det individuelle solvenskrav fastsat i medfør af § 124, stk. 3, eller artikel 500 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber, iværksætte de nødvendige foranstaltninger for at overholde dette solvenskrav. Finanstilsynet kan påbyde instituttet at foretage de nødvendige foranstaltninger inden for en af Finanstilsynet fastsat frist, som kan forlænges. Finanstilsynet kan løbende fastsætte yderligere foranstaltninger, såfremt det findes påkrævet. Finanstilsynet kan fastsætte en frist efter stk. 1 til opfyldelse af det individuelle solvenskrav fastsat i medfør af § 124, stk. 3, eller artikel 500 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber, hvorefter tilladelsen inddrages efter stk. 1, hvis instituttet ikke foretager de nødvendige foranstaltninger efter 2. og 3. pkt.

Det fremgår af bemærkningerne til lov nr. 1287 af 19. december 2012 (L 87), at ”*Finanstilsynet i de tilfælde, hvor instituttet opfylder kapitalgrundlagskravet (solvenskravet i § 124, stk. 2, nr. 1, og minimumskapitalkravet i § 124, stk. 2, nr. 2, jf. stk. 3), men Finanstilsynet har fastsat et højere solvenskrav i medfør af § 124, stk. 3 (§ 124, stk. 5), kan påbyde instituttet at foretage de nødvendige foranstaltninger inden for en af Finanstilsynet fastsat frist. Fristen fastsættes blandt andet med henblik på at opretholde en tilstrækkelig fremdrift i instituttets proces. Finanstilsynet vil ved fastsættelse af fristen tage hensyn til sagens karakter og de konkrete omstændigheder, herunder de foranstaltninger som instituttet skal iværksætte. Ved fastsættelse af tidsfristen er det afgørende, at fastsættelsen sker under hensyntagen til den finansielle stabilitet, herunder risikoen for indskydere og investorer m.v. Fristen kan forlænges, hvis Finanstilsynet finder det forsvarligt under hensyntagen til de nævnte kriterier. Ved meddelelse af påbud om at instituttet skal foretage sådanne foranstaltninger, kan Finanstilsynet iværksætte en række tilsynsprocesser og*

begrænsninger på instituttets dispositionsfrihed med henblik på at tilvejebringe den nødvendige eller den korrekte bufferkapacitet. Disse tilsynsprocesser kan f.eks. være, at instituttet skal indsende og iværksætte en genoprettelsesplan. En genoprettelsesplan kan blandt andet indeholde elementer såsom tegning af ny kapital, salg af filialer, salg af udlån eller fusion med et stærkere institut eller lignende. Instituttet kan ligeledes blandt andet modtage et forbud mod dividendebetaling og forbud mod betaling af renter på hybrid kernekapital eller modtage et forbud mod indfrielse af basiskapital (såvel kernekapitalelementer som supplerende lånekapital). Finanstilsynet kan i den forbindelse f.eks. vælge at indhente en erklæring fra ledelsen, som ikke er tidsbegrænset, hvoraf det fremgår, at ledelsen vil indstille til generalforsamlingen, at der ikke skal ske udbyttebetaling. Samtidig kan Finanstilsynet kræve, at instituttet foretager de nødvendige organisatoriske og ledelsesmæssige ændringer m.v.

Det er formålet med forslaget, at Finanstilsynet kan følge de institutter, som ikke opfylder det »bløde« kapitalkrav, tæt. Det er dermed en forudsætning, at institutterne ikke får lov til at fortsætte for længe uden at iværksætte genopretning til større skade og tab for indskydere og kreditorer m.v. Hvis instituttet ikke får rettet op på kapital situationen, vil Finanstilsynets reaktion gradvist blive hårdere således, at tilsynsreaktionerne eskaleres, eksempelvis i form af påbud eller ved i sidste ende at inddrage tilladelsen. Finanstilsynet har i den forbindelse mulighed for løbende under processen at påbyde instituttet at iværksætte andre eller yderligere foranstaltninger samt at justere på allerede meddelte foranstaltninger, hvis den konkrete situation og instituttets forhold kræver det. Finanstilsynet kan således tilbagekalde tilladelsen, selvom 8 pct.-kravet er opfyldt, hvis der ikke er fremdrift i kapital-genopretningen m.v., nødvendige tiltag ikke iværksættes eller genopretningsplaner ikke vurderes realistiske at gennemføre.

Det fremgår af det forslåede stk. 2, 4. pkt., at Finanstilsynet kan fastsætte en frist efter stk. 1 til opfyldelse af det i § 124, stk. 3 (§ 124, stk. 5), nævnte solvenskrav, hvis instituttet ikke foretager de nødvendige foranstaltninger, herunder hvis de nødvendige foranstaltninger ikke opfyldes inden for en af Finanstilsynet fastsat frist. Fastsættelse af en frist efter stk. 1 sker i overensstemmelse med kriterierne i § 225, stk. 4 og 5, som bliver stk. 5 og 6. Fristen fastsættes blandt andet med henblik på at opretholde en tilstrækkelig fremdrift i instituttets proces. Finanstilsynet vil ved fastsættelse af fristen tage hensyn til sagens karakter og de konkrete omstændigheder. Ved fastsættelse af tidsfristen er det afgørende, at fastsættelsen sker under hensyntagen til den finansielle stabilitet, herunder risikoen for indskydere og investorer m.v. Fristen kan forlænges, hvis Finanstilsynet finder det forsvarligt under hensyntagen til de nævnte kriterier.”